

Donderdag 11 december 2008

Daniël Alliët Ambassadeur voor de vrede

Laudatio door Jan Vanden Berghe, dienst vredesspiritualiteit Pax Christi Vlaanderen

Geachte aanwezigen,

Over drie dagen vindt in deze zelfde stad een grote manifestatie plaats: “Belofte maakt schuld”. Een zoveelste manifestatie na het zoveelste uitstel van de al bijna drie jaar aangekondigde regeling voor mensen zonder papieren die al vele jaren tussen ons wonen en vaak goed geïntegreerd zijn. Mensen zonder papieren, arbeiders zonder papieren.

De man die ik u mag voorstellen, die Pax Christi Vlaanderen voortaan ‘ambassadeur voor de vrede’ zal noemen, zal er zondag a.s. ongetwijfeld bij zijn. De laatste keer dat we hem in het Tv-journaal zagen, stond hij op de steigers rond de Begijnhofkerk in Brussel, waar hij nu al 20 jaar ‘pastoor’ is, verantwoordelijk is voor de pastoraal van de Nederlandstaligen. Hij was er in gesprek met één van die velen zonder papieren. Hij is hun medestander, hun pleitbezorger – wat niet betekent dat hij hen in alles kritiekloos volgt en steunt. Eens vroeg iemand hem: “*Moet je daar dan vóór zijn, voor die hongerstakingen?*” Daniël’s antwoord, kort en bondig: “*Je moet daar niet vóór zijn, maar je moet er wel bij zijn.*” Het gaat om ‘mensen’, en mensen dienen met respect te worden behandeld. “De rechten van de mens” gelden ook voor hen!

“*Ik heb het lijden van mijn volk gezien*”, een woord uit het bijbelboek “Van de uittocht”. “*Wat je de minsten van de mijnen hebt gedaan is aan mij gedaan*”, een woord uit het evangelie van Matteüs. Het gelaat van de ander en het appél dat daarvan uitgaat, die kerngedachte uit de filosofie van Lévinas... dit zijn woorden die diep geprent staan in het hart en het geheugen, in de spiritualiteit en de bezieling van Daniël Alliët.

Als jonge priester werd hij eerst professor dogmatiek aan het Grootseminarie te Brugge, daarna adjunct-directeur van de katholieke verzorgingsinstellingen in West-Vlaanderen. Maar na 13 jaar ‘gevangenschap’ in kerkelijke structuren – waar hij overigens baanbrekend werk verrichtte: “de instellingen zijn er voor de méns, en niet omgekeerd” – mocht hij vanuit zijn diepe droom gaan leven in Brussel: voor een arme en dienende kerk.

In 1986 kwam hij als ‘economische vluchteling in de omgekeerde zin’ in Brussel aan. Hij vestigde zich in een volkse wijk, in een huis dat eerder een café was geweest met een gepaste naam: het “Café de la Paix”, de “Herberg van de Vrede” – Schoolstraat nr. 12, Molenbeek. Hij die ondertussen al een eind voorzitter was geworden van “Welzijnszorg”, ging mét en tussen de armen van deze stad wonen. In de Schoolstraat heeft hij school gelopen, werd hij leerling en leraar, ging hij door een sterk leerproces, een leefproces.

Zijn woonplaats is een huis geworden waar de tafel wordt gedeeld, waar vele talen te horen zijn, en vele verhalen. Mensen met en zonder papieren, mensen van ver en van nabij – maar allen delend in hetzelfde lot: zwervers op zoek naar onderdak – kregen en krijgen een plaats aan zijn gastvrije tafel en in zijn hart. De mens in nood moet geholpen worden. Niet straks, maar nu. Direct.

Individuele mensen helpen, directe noden lenigen, dat is één zaak. Daniël zou echter Daniël niet zijn als hij niet fundamenteler te werk zou gaan. Structureel denken en werken, dat kan hij als geen ander. Jongeren van de straat halen? Dan richt hij een voetbalploeg voor hen op! Allochtone jongeren worden geïntegreerd in de wijk, zijn de schuldigen voor alles wat er misloopt in de omgeving, en dan vooral in de ogen van de autochtone bejaarde bevolking? Dan komt hij voor de dag met een ander origineel voorstel: laten we iets organiseren waarin de allochtone jongeren de kans krijgen om hun hulp aan te bieden aan de autochtone bejaarden van hun straat! Samenlevingsopbouw heet dat. Bij de diensten van de regionale samenlevingsopbouw kennen ze hem! Tussen de vele projecten waarvan hij mee aan de basis ligt, noem ik nog O.R.C.A., de Organisatie voor Clandestiene Arbeidsmigranten, die de werkelijkheid van de arbeiders zonder papieren in kaart brengt, om zo hun rechten te kunnen verdedigen. In het tijdschrift Knack verwoordde hij het onlangs nog zo: *“Niet zij zijn de profiteurs, maar wij, wij profiteren van hen – o.a. in de bouwsector, in de horecasector”* (zie www.orcasite.be) .

Hij is de volgeling geworden van een Vredevoorst – zo wordt hij genoemd met Kerstmis – die tot zijn verbaasde leerlingen zei: *“Denk je misschien dat ik vrede ben komen brengen?”* Wie actief opkomt tegen onrecht, hoe geweldloos hij dat ook mag doen, heeft al altijd mogen ondervinden: je ontmoet niet alleen medestanders, je botst ook op tegenstanders! Vrijmoedig, ontwapenend, gaat Daniël naar hen toe. Met een woord dat inslaat, met een bewogenheid die niemand onberoerd laat. Met een creativiteit die efficiënt is, met een doorzettingsvermogen dat wonderen doet. Een echte West-Vlaming – zeggen sommigen dan!

Geen vrede zonder gerechtigheid, geen woorden zonder daden, geen bijbel zonder krant, maar ook geen strijd zonder inkeer, politiek en mystiek horen bij elkaar. God ontmoet je finaal in het gelaat van je medemens.

Minder bekend dan zijn inzet voor al wie in de ‘rand’ van de samenleving is gekomen of gezet, is zijn inzet voor de interreligieuze dialoog. Niet als doel op zich, maar om samen te werken, over de grenzen van zuilen en tradities heen, aan een betere samenleving voor iedereen. Daniël staat mee aan de oorsprong van AXCENT, een pluralistische vereniging *“die inspeelt op de religieuze en levensbeschouwelijke rijkdom van de grootstedelijke samenleving en... die hoopt op die manier een steentje bij te dragen tot een meer vreedzame samenleving in Brussel”*.

Een typisch voorbeeld van de activiteiten van Axcent? Verleden jaar, op 17 oktober, de Internationale Dag van Verzet tegen Extreme Armoede, organiseren ze een avond met als titel *“Armoede in overvloed. Interreligieuze ontmoeting tussen een rabbijn, een moslim en een christen.”* En dit zijn de vragen die aan de orde waren: *“Moet religie strijden tegen armoede? Mogen armen stelen?”*

“Armoede bestrijden is werken aan vrede” – zo luidt de titel van de Vredesboodschap van paus Benedictus XVI voor 1 januari 2009, een tekst die we eerstdaags mogen verwachten. Het is geen nieuwe boodschap, maar ze mag wel eens opnieuw in de kijker komen. Door Daniël Alliët de titel toe te kennen van ‘ambassadeur voor de vrede’ vestigt Pax Christi Vlaanderen de aandacht op deze fundamentele realiteit: armoede is een onrecht, en er zal geen vrede zijn op aarde, zolang er zoveel armoede is over de hele wereld. Maar ook dit is waar: aan een toekomst van vrede wordt gewerkt, overal waar mensen zich actief en geweldloos inzetten in de strijd tegen deze vorm van onrecht. Daniël Alliët is één van hen. We zijn er hem dankbaar voor.